

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. sausio 11 d.
(OR. en)

5078/22

ECOFIN 10
UEM 4
SOC 4
EMPL 3

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	2022 m. įspėjimo mechanizmo ataskaita – ECOFIN tarybos išvadų projektas

Delegacijoms pridedamas Tarybos išvadų dėl 2022 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitos projektas, kurį 2022 m. sausio 10–11 d. parengė Ekonomikos ir finansų komitetas.

2022 M. ĮSPĖJIMO MECHANIZMO ATASKAITA

– ECOFIN tarybos išvadų projektas –

Taryba (ECOFIN):

1. PRIPAŽĮSTA, kad ES ekonomika atsigauna po COVID-19 protrūkio 2020 m. pradžioje sukkelto nuosmukio, nors ekonominė perspektyva tebėra labai neaiški dėl pastaruosiu metu smarkiai išaugusio užsikrėtimo atvejų skaičiaus. PAŽYMI, kad atvėrus ekonomiką labai išaugo paklausa, tačiau šiuo metu veiklą varžo tiekimo kliūtys. PRIPAŽĮSTA, kad dėl pandemijos padidėjo makroekonominė rizika, ekonominės veiklos rezultatų skirtumai ir nelygėbė tiek ES ir euro zonos šalių viduje, tiek tarp šių šalių.
2. PABRĖŽIA, kad svarbu toliau įgyvendinti makroekonominio disbalanso procedūrą, ir PALANKIAI VERTINA 2022 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą, kuria pradedamas jos vienuoliktasis metinis etapas. AKCENTUOJA, kad svarbu iš anksto nustatyti disbalansą, kuris trukdo tinkamam valstybių narių ekonomikos, ekonominės ir pinigų sąjungos arba visos Europos Sąjungos ekonomikos veikimui, užkirsti jam kelią ir jį panaikinti.
3. IŠ ESMĖS PRITARIA įspėjimo mechanizmo ataskaitoje pateiktam vertinimui dėl makroekonominio disbalanso raidos ES ir euro zonoje ir besiformuojančios rizikos. PAŽYMI, kad dėl 2020 m. įvykusio staigaus nuosmukio makroekonominio disbalanso, susijusio su didele privačiojo sektoriaus, valdžios sektoriaus ir išorės skola, naikinimo procesas nutrūko. Be to, didelio masto viešojo ir privačiojo sektorių skolinimasis, kurio imtasi siekiant išsaugoti darbo vietas ir gamybos pajėgumus, švelninant pandemijos poveikį šeimoms ir įmonėms, dar labiau padidino valdžios sektoriaus ir privačiojo sektoriaus skolas. Pernai gerokai išaugęs skolos santykis su BVP pastaruosiu metu daugumoje ES šalių stabilizavosi arba pradėjo mažėti; tai atsitiko dėl reikšmingo ekonomikos atsigavimo, taip pat dėl pandemijos metu susikaupusių didesnių namų ūkių ir įmonių santaupų. PRIPAŽĮSTA, kad viešojo ir privačiojo turto kokybės pablogėjimas gali paveikti finansų įstaigų, kurių pelningumas išlieka mažas daugelyje valstybių narių, balansus.

4. PRIPAŽĮSTA, kad pandemija laikinai paveikė išorės sąskaitas, tačiau einamosios sąskaitos struktūros iš esmės nepasikeitė. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad 2020 m. euro zonos einamoji sąskaita laikinai sumažėjo, tačiau sparčiai auga ir 2021 m. vėl pasieks ankstesnį lygį. PRIPAŽĮSTA, kad visoje euro zonoje išlieka didelis einamosios sąskaitos perteklius, o tai rodo, kad yra galimybių išlaikyti paklausą. PAŽYMI, kad kai kuriose valstybėse narėse einamosios sąskaitos perteklius išlieka didelis ir kad išorės sąskaitos laikinai pablogėjo tose valstybėse narėse, kuriose tarpvalstybinis turizmas užima svarbesnę vietą, ir atsiranda korekcijų ženklų, be kita ko, kai kuriose valstybėse narėse, kurių neigiamos grynosios tarptautinių investicijų pozicijos yra didelės.
5. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad per šią krizę būsto rinkos tapo dar dinamiškesnės ir kad didėja būsto kainų pervertinimo rizika, o tai kelia vis didesnę susirūpinimą, visų pirma tose valstybėse narėse, kuriose namų ūkių skola yra didelė. PAŽYMI, kad atsigauvant ekonomikai gali labai padidėti išlaidų konkurencingumo spaudimas, atsižvelgiant į tam tikrą darbo jėgos trūkumą ir dabartinę energijos kainų šuolį, ypač valstybėse narėse, kurias krizė paveikė mažiau.
6. PALANKIAI VERTINA įspėjimo mechanizmo ataskaitoje pateiktą aukštos kokybės analizę ir TEIGIAMAI VERTINA tai, kad Komisija ir toliau naudoja analizės sistemas, parengtas konsultuojantis su valstybėmis narėmis. PALANKIAI VERTINA tai, kad į ataskaitą ir toliau įtraukiamas perspektyvinis galimo krizės poveikio makroekonominiam stabilumui ir esamo makroekonominio disbalanso raidai vertinimas. Tai ypač svarbu atsižvelgiant į didelį netikrumą dėl viso COVID-19 krizės poveikio. PRIMENA, kad vis dar esama didelio netikrumo dėl ekonomikos raidos, ir PABRĖŽIA, kad reikia apdairiai daryti išvadas dėl disbalanso remiantis prognozių duomenimis.

7. ATKREIPIA DĖMESĮ į Komisijos ketinimą atlikti 12 valstybių narių, kuriose, Tarybos nuomone, 2021 m. buvo susidaręs disbalansas arba perviršinis disbalansas, nuodugnias apžvalgas. PAŽYMI, kad siekiant atnaujinti esamus vertinimus ir įvertinti galimus likusius politikos poreikius, 2022 m. nuodugniose apžvalgose bus vertinama, kaip šie disbalansai kito, bus analizuojamas jų sunkumas bei raida ir valstybių narių politikos atsakas. PRITARIA, kad reikia atidžiai stebėti riziką kai kuriose kitose valstybėse narėse, kurių nuodugnios apžvalgos šiuo etapu nelaikomos pagrįstomis, visų pirma, kiek tai susiję su spartaus būsto kainų augimu, kai kuriais atvejais kartu su didėjančia privačiojo sektoriaus skola, sąnaudų konkurencingumo skirtumais ir valdžios sektoriaus bei išorės balansų sąveika.
8. PABRĖŽIA, kad labai svarbu užkirsti kelią makroekonominiam disbalansui ir jį naikinti. PRIMENA, kad makroekonominio disbalanso prevencija ir naikinimas stiprina valstybių narių gebėjimą reaguoti į sukrėtimus ir remia ekonominę konvergenciją ir kad disbalanso mažinimas turi teigiamą šalutinį poveikį euro zonoje ir ES šalyse.
9. SUTINKA, kad Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė suteikia galimybę ES remti atsigavimą ir po krizės tapti stipria ir atsparia. PRIPAŽIŠTA, kad laiku, visapusiškai ir veiksmingai įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus galima padėti mažinti disbalansą ir sušvelninti makroekonominę riziką. RAGINA užtikrinti tinkamą politinį atsaką disbalansui naikinti ir ES ekonomikos našumui bei augimo potencialui, taip pat konkurencingumui didinti.
10. PRIMENA, kad Taryba, peržiūrėdama ES ekonomikos valdymo sistemą, aptars teisės aktus, kuriais reglamentuojama makroekonominio disbalanso procedūra.